

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 366/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. R. K. a Ing. B. K., obaja bytom R., zastúpených advokátom JUDr. P. B., B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/429/1995 a jeho rozsudkom z 13. júna 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. R. K. a Ing. B. K. **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2010 doručená sťažnosť Ing. R. K. a Ing. B. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/429/1995 a jeho rozsudkom z 13. júna 2007.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh okrem iného vyplýva, že okresným súdom bolo pod uvedenou spisovou značkou vedené konanie o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti začaté na návrh Slovenskej republiky, zastúpenej bývalým Obvodným úradom Bratislava II, v ktorom boli sťažovatelia v procesnom postavení odporcov v 2. a 3. rade. Okresný súd rozsudkom č. k. 18 C/429/1995-97 z 13. júna 2007 určil, že Slovenská republika, zastúpená Krajským úradom v Bratislave je vlastníkom nehnuteľnosti – pozemku, parc. č..., zastavanej plochy a nádvoría vo výmere 295 m², zapísaného na LV č..., nachádzajúceho sa v katastrálnom území... Sťažovatelia nadobudli predmetnú nehnuteľnosť kúpnu zmluvou uzavretou 25. augusta 1993 od výrobného družstva S. a vklad vlastníckeho práva v ich prospech na základe tejto zmluvy bol povolený 19. októbra 1993.

Sťažovatelia podali proti uvedenému rozsudku okresného súdu 19. novembra 2007 odvolanie, ktorým sa domáhali, aby ho odvolací súd zmenil a návrh navrhovateľa zamietol. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 13/2008 z 11. mája 2010 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Sťažovatelia namietajú najmä to, že okresný súd sa nezaoberal ich relevantnými námietkami a navrhovanými dôkazmi, a preto podľa nich rozhodol *„bez toho, aby bolo dostatočným spôsobom zistené a preukázané, či boli splnené podmienky oprávnenej a nepretržitej držby, ako predpokladu vydržania (spornej nehnuteľnosti výrobným družstvom S., pozn.), ale ani nevykonal dôkazy, ktoré by tieto právne závery sťažovateľov preukázali, iba konštatoval bez odôvodnenia a bez opory príslušnej právnej normy, že predmetná nehnuteľnosť nemohla byť predmetom vydržania, pretože bola vo vlastníctve štátu a teda išlo o nespôsobilý predmet vydržania“*.

Sťažovatelia taktiež tvrdia, že ak by sa bol okresný súd zaoberal ich námietkami a vykonal nimi navrhované dôkazy, *„mohol dospieť k záveru, že výrobné družstvo S. bolo*

vlastníkom spornej nehnuteľnosti z titulu vydržania a následný prevod na Ing. R. K. a Ing. B. K. bol platný a účinný bez akýchkoľvek pochybností“.

V ďalšej časti sťažnosti sťažovatelia uvádzajú viaceré argumenty vzťahujúce sa na postup okresného súdu v namietanom konaní, ako aj relevantnú judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, čo z ich pohľadu dostatočne odôvodňuje záver, že v ňom došlo k porušeniu ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ústavy.

S poukazom na tieto dôvody sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd nálezom sťažnosti vyhovel, vyslovil porušenie ich označených základných práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/429/1995 a jeho rozsudkom z 13. júna 2007, aby zrušil označený rozsudok a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Zároveň navrhli, aby im bola priznaná úhrada trov konania v sume 303,31 € na účet ich právneho zástupcu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní sťažovateľovej sťažnosti ústavný súd prihliadal na vymedzenie svojej právomoci v ustanovení čl. 127 ods. 1 ústavy. Právomoc ústavného súdu je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity vyplývajúcim z označeného ustanovenia ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základného práva alebo slobody mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 115/07, IV. ÚS 203/09).

Sťažovatelia v petite svojej sťažnosti výslovne označujú za porušovateľa svojich práv iba okresný súd a žiadajú, aby ústavný súd rozhodol výlučne len vo vzťahu k označenému postupu a rozsudku súdu prvého stupňa.

Z ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd je viazaný návrhom spísaným v zmysle § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde kvalifikovaným právnym zástupcom, v dôsledku čoho posudzuje sťažnosť v rozsahu vymedzenom v jej návrhovej časti – petite (obdobne napr. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 104/08, IV. ÚS 135/08, IV. ÚS 203/09).

Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy; napr. m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše ústavný súd nemá dôvod spochybňovať znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľov. Konanie pred ústavným súdom je ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa.

Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov.

Podľa § 201 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

V danom prípade sa sťažovatelia mohli ochrany svojich práv vo vzťahu k označenému rozsudku okresného súdu z 13. júna 2007 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, domáhať využitím riadneho opravného prostriedku (odvolania) podľa § 201 až § 227 OSP.

Sťažovatelia preto disponovali dostupným a účinným prostriedkom nápravy v záujme účinnej ochrany ich základných práv priamo v konaní pred všeobecnými súdmi podľa prvej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovatelia tento riadny opravný prostriedok využili, na základe čoho rozsudok okresného súdu sp. zn. 18 C/429/1995 z 13. júna 2007, ako aj postup predchádzajúci jeho

vydaniu preskúmal v rámci odvolacieho konania krajský súd. Sťažovatelia však rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Co 13/2008 z 11. mája 2010, ktorým bol potvrdený označený rozsudok okresného súdu, v sťažnosti pred ústavným súdom nenapadli.

Právomoc odvolacieho súdu preskúmať a zrušiť alebo zmeniť prvostupňový rozsudok okresného súdu sp. zn. 18 C/429/1995 z 13. júna 2007 v rámci odvolacieho konania vylučuje v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu, ako aj k uvedenému rozhodnutiu vydanému v prvostupňovom konaní.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť v rámci predbežného prerokovania odmietol pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd nad rámec odôvodnenia odmietnutia sťažnosti pre nedostatok právomoci ďalej konštatuje, že sťažnosť mu bola doručená 24. septembra 2010, pričom z odtlačku poštovej pečiatky na obálke obsahujúcej sťažnosť zároveň zistil, že bola podaná na poštovú prepravu 22. septembra 2010.

Sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (m. m. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 246/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 8 Co 13/2008 z 11. mája 2010 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 18 C/429/1995 z 13. júna 2007 nadobudli právoplatnosť 21. júla 2010. Vzhľadom na dátum odovzdania zásielky obsahujúcej sťažnosť na poštovú prepravu je zrejmé, že ak by aj sťažnosť sťažovateľov smerovala proti rozsudku krajského súdu, musela by byť odmietnutá pre nedodržanie kogentnej dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd pripomína, že na základe

ustálenej praxe považuje lehotu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde za lehotu procesnoprávnu. Posledným dňom, keď sťažovatelia mohli podať sťažnosť proti rozsudku krajského súdu, bol utorok 21. september 2010.

Keďže zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti nemožno odpustiť (napr. IV. ÚS 19/2010), neprichádzalo do úvahy ani za predpokladu, že by bola sťažnosť podaná proti krajskému súdu, aby sa ústavný súd zaoberal žiadosťou sťažovateľov o odpustenie zmeškania lehoty z dôvodu administratívnej chyby pri expedícii návrhu, ako to požadovali v žiadosti doručenej ústavnému súdu 24. septembra 2010.

Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. októbra 2010